

CRONICA

3126

Palatul Cultural

Arad

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lovinici No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 16-00
Tipografia 14-69

Cotidianul
Banatului și al
graniței de Vest

ABONAMENTE: Pe un an: 600 lei, pe 6 luni: 300 lei.
Pentru preoți, învățători, notari și țărani 500 lei.
Pentru autorități și instituții: 1000 lei.
Pentru întreprinderi: 2000 lei

Apare sub egida
„Astei Bănățene“

România și ultimele evenimente

Declarațiile făcute presei străine de d. ministru Nichifor Crainic

Berlin, 15 (Rador). — Sub titlul „Berliner Boersenzeitung” publică un rezumat amănunțit al declarațiilor pe care d. ministru Nichifor Crainic le-a făcut reprezentanților presei străine din București.

Ministrul Propagandei, d. Crainic, adresat Luni seara în fața reprezentanților presei reflecțiile pe care România le face în legătură cu catastrofa iugoslaviei și Greciei. Războiul pe care Axei au fost nevoite să-l facă potrivit celor două țări — a spus d. ministru Crainic, — pune într-o lumină necesitățile politice externe înțeleptă a lui General Antonescu și constituie o mălucă justificare a acestei politici. Motivul profund al catastrofei din iugoslavia și Grecia este încrederea acordată minciunilor engleze. Tuturor popoarelor ce s-au lăsat mase în sistemul genevez, — deoarece nu încrezută într-o epocă de pace, — Anglia le-a cântat; la începutul războiului contra Reichului, cântecul garanțiilor britanice. Dar, începând cu Cehoslovacia și Polonia, toate aceste state au prăbșit în neant deoarece garanțiile britanice s-au dovedit absolut vogoale. În realitate, Anglia a încercat fiecare dată să-si salveze propriile interese, cu jertfirea totală a celorlalte. Ea a abuzat, cu un cinism diabolic de prestigiul ei în lume, sacrificând toate valorile care au crescut în cuvintele ei și-au făcut iluzii despre ajutorul britanic. E un exemplu de cruzime fără precedent în istoria universală.

În cazul Iugoslaviei, acest proces a atins apogeul. Pentru Anglia ar fi fost foarte greu să stragă în cursa ei jugoslavi, — dată fiind marea desăgire pe care au suferit-o în cursul războiului, — dacă Anglia n'ar fi aruncat în câmpul de luptă promisiunea de ajutor din partea Americii. Iugoslavia a devenit astfel victima acestor garanții și minciuni. Este însă evident că Marea Britanie nu s'a îngrijit de soarta statele balcanice și s'a temut numai de situația ei în răsăritul Mediteranei și în canalul Suez. În momentul în care armata germană s'a îndreptat spre acest teritoriu, Anglia a trebuit să câștige timp, încercând să ridice în drumul armatelor războiului și Duceului, pe jugoslavi și greci, cari au fost transformați apoi în ținte pentru atacurile grele ale puterilor Axei, în pulbere.

După constatările ministrului propagandei, făcute asupra acestei probleme, continuă corespondentul ziarului „Cronica”, — pentru România rezultă următoarea situație:

România este singura țară în Europa care a reușit să se salveze din sistemul genevez și din piasa de iluzii a garanțiilor britanice. E drept că din cauză rezistențelor interne, ea n'a putut să-și găsească soluția justă, dar, — și aici corespondentul redă textual cuvintele lui ministru Crainic, — în momentul în care în vara anului trecut, am început

a simți consecințele tragice ale vechii noastre orientări politice, țara noastră a avut curajul să se retragă din Liga Națiunilor și să renunțe la garanțiile Angliei.”

„Astfel s'a pregătit terenul pentru subscrierea pactului tripartit, subscrierea pe care d. General Antonescu a făcut-o cu realismul unui mare om de stat. De va fi existat atunci cineva care n'a înțeles acest pas, astăzi politica externă a d-lui General Antonescu a devenit după catastrofa Iugoslaviei și Greciei, clară pentru toată lumea, con-

tinuând un gest istoric pentru salvarea Patriei.”

„Evenimentele din Balcani sunt în măsură să convingă pe ultimul sceptic, că drumul României aături de Axă este definitiv și pentru totdeauna fixat.”

În lumina acestor interese vitale pentru statul nostru, noi ne străduim cu aceeași energie cași Germania și Italia, ca Sud-Estul Europei să fie purificat din temelie de influența nefericită a Mării Britanii. Această purificare va fi una din condițiile esențiale pentru pacea în Sud-Est.”

Parisul numără 200-300.000 evrei

Paris, 18 (Rador). — Corespondentul agenției DNB anunță:

Vreo 65.000 familii evrești locuiesc actualmente la Paris și în suburbii. Numărul total al evreilor din aglomerația pariziană este evaluat la 200—300.000.

Numai un sfert din aceștia sunt de naționalitate franceză.

Numărul magazinelor evrești la Paris ar fi de 18.000.

Personalul legației germane din Atena în drum spre Istanbul

Istanbul, 18 (Rador). — Corespondentul agenției Havas anunță că personalul legației germane din Atena care a părăsit Pireul pe bordul unui vapor turc închiriat anume, este așteptat să sosească la Istanbul în cursul zilei de azi.

Se cere intensificarea la maximum a producției americane de avioane

Propuneri pentru un comandament unic al armatei și aviației

NEW-YORK, 18. (Rador). — CO-RESPONDENTUL AGENȚIEI D.N.B. ANUNȚĂ:

CUNOSCUTUL AVIATOR AMERICAN MAIORUL FURNER A ȚINUT

O CUVANTARE LA INDIANOPOLIS ÎN CARE A CERUT CA PRODUCȚIA DE AVIOANE SĂ FIE INTENSIFICATĂ PÂNĂ LA MAXIMUL DE CARE SUNT CAPABILE STATELE U-

NITE. MAIORUL TURNES A MAI PROPUȘ CA ATĂT ARMATA CÂT ȘI AVIAȚIA SĂ FIE PUSE SUB UN COMANDAMENT UNIC.

Lupta pentru Banat

Desmembrarea, monstruoșitate

Din discursul d-lui SEVER BOCU, ținut în anul 1923 în parlament

Astăzi, Banatul iugoslav, e considerat ca o „țară a nimănu”. Se înțelege, prin acest „al nimănu” provizoriul creat prin năruirea statului iugoslav,

In fond, Banatul iugoslav, nu e o țară a nimănu și nicidecum n'a fost, ca entitate geografică și etnică, al altcuiva, decât al propriei sale unități în comprehensiunea valorii de bază a neamului românesc, care l-a stăpănit prin prioritatea originii și a războiului. Vitregiile istoriei, desmembrarea politică a acestui cadralater, n'au putut niciodată și nicidecum să schimbe această bază a unității intrinsece, geografică și etnică.

Formele istorice, s'au schimbat. Fondul, realitatea prezenței și permanenței românești pe acest teritoriu întreg, a rămas și va rămâne. Banatul deci, nu e o țară a nimănu, ci o parte integrantă și unitară a răspândirii neamului românesc.

Nu putem tăcea, când, se pune problema acestei actuale „țări a nimănu”. Nu ne putem complăce în o politică de discontinuitate pe chestia mereu deschisă a Banatului. Oricare ar fi jocul oportunităților nu al rezervelor cari contrazic și se abat de la linia istorică dreaptă și unică a luptei pentru Banat. — o continuăm în sensul ei.

Ne-am propus deci, să răvărșim arhivele, publicând în coloanele acestui ziar documentele de bază ale problemei Banatului, documente de profundă actualitate și de nedesmințit.

Aceste documente stau, în picioare, aceleași, neschimbate, oricare ar fi astăzi poziția ideologică pe care se găsec autorii lor. Ele aparțin istoriei, nu oamenilor.

Zi de zi, vom publica fragmente din aceste mărturii justificate și nejustificate de realități și pe cari nici timpul nici oamenii nu le mai pot nega.

Am lăsat și lăsam să grăiască însuși paladinii luptei dusă pentru întregitatea Banatului: Octavian Goga, Alexandru Vaida-Voevod, Sever Bocu, Petru Nemoianu și toți cari, în viață fiind, ne vor ajuta cu conștiințele dumnealor, în acțiunea ce ne-am impus.

Cărți, discursuri, memorii, date statistice, tot ce poate arunca lumină, cât mai multă lumină, în această problemă, vor fi publicate pe măsură ce ne parvin și le epuizăm.

Astăzi, publicăm spicuri din partea întâia a discursului d-lui Sever Bocu ținut la data de ... în parlament, cerându-i scuze pentru omiterea pasagiilor polemice.

In numărul de Paști, vom reproduce părțile de importanță istorică pentru cunoașterea fazelor luptei dusă pentru Banat, între noi și sârbi, — din discursul d-lui Alexandru Vaida-Voevod.

Ne trudim astfel cât putem, să ne facem datoria. Cine crede că-și va putea servi neamul, tăcând sau bârbind, noștească. Acolo unde e afirmație, forța luciferică a negației e întotdeauna prezentă.

G. MIU-LERCA

Domnilor Deputați,

Când acum cinci ani România pierdea la areopagul păcii drepturi sacre, căci sunt sacre drepturile ori cărei națiuni la teritoriul ei, la pământul strămoșesc, terra patrum, pe care trăiește și se dezvoltă, era clar că în acest act, vizibil un nou rapt. Conferința se conforma unor legi ale fatalității: semăna ea, cu concursul normal, de totdeauna, al filosofilor păcii, — germenii războiului viitor. O Alsacie-Lorenă se încheia și alta, inevitabilă, lua ființă. Iar justiția immanentă, a lui Gambetta ce abea își sfârșia înspălmântătoarea operă de reparare, nitată, era rechemată din nou, pentru a răzbuia pe alta.

În acea zi, fatală, în care o generație trans-

(Continuare în pag. 4.)

SENTIMENTUL ROMÂNESC AL ÎNVIERII...

În învierea lui Isus, ca fapt supranatural, ca minune centrata în viața eternă a Cosmosului, românul crede dogmatic, așa cum l'a educat Biserica ortodoxă strămoșească. Mai mult, minunea învierii lui Isus se cristalizează cu conștiința românilor ca un îndreptar infailibil al vieții lor practice, tirându-le sufletul într-un echilibru stabil și normal. Nicio catastrofă politică sau socială nu a putut prăbuși sufletul românesc în prăpastia deznădejdelor sau în răutatea răzvrătirilor. În totdeauna românul a simțit în sine Ideia învierii, ca o consolare și speranță. Dar a simțit, viu și strălucitor, această idee nu în chip fatalist, șocotind că după o nenorocire urmează o fericire, după o zi urâtă vine o zi cu soare, ci ca Ideia unei restaurări a dreptăților, care au fost vremelnice nesocotite și călcate în picioare, și care trebuie să fie ridicate din nou la rangul realităților firești ale vieții. Ca o putere, ce izvorăște neconterit din adâncuri nebănuite, sentimentul învierii a condus sufletul românesc ca o forță neînvingătoare și nestăpânită de teamă pământească. Învierea lui Isus — românul a transformat-o într-o permanentă înviere a cugetului său de dreptate față de sine, față de alții, dar mai ales față de Patria română. El acceptă silogismul magnific al Apostolului Pavel — „dacă n'a înviat Hristos, zădărnica este credința noastră” — ca pe o temelie dogmatică a întregului său sistem de credință creștină; prin această credință, românul își precizează locul de creștin în economia spiritualității

creștine. El se știe, însă, nu numai creștin, ci și român, și caută — în consecință — să-și formuleze încă un silogism măreț, fondat pe ideea învierii, cu destinația conluisivă de a-i justifica splendoarea românității sale. Și, atunci el zice: „Din cauza că a înviat Isus, va învia și țara mea”. România cu destinul ei pământesc, este legată nedespărțit de ființa lui Isus, și oricât de adânc pare că este câteodată înmormântată Patria, ea nu poate rămâne în mormânt, fiindcă în mormânt nu a rămas nici Mântuitorul Isus. Cum poate rămâne țara mea — zice românul — în mormântul nedreptăților, cum poate să nu învie ea, când știut este, că viața ei este viața în care sălășluiește Isus în toate puterile Lui Cerești și pământești. Trebuia înțeleasă aceasta contopire — pe care o face românul — a soartei Patriei cu ființa lui Isus, ca să fie, apoi, posibilă și clară o înțelegere spiritalistă și creștină a istoriei noastre naționale. Sentimentul învierii sale certe face pe român să considere ca stări provizorii, ca o trecere vremelnică prin mormânt, toate situațiile pământești, în care Patria devine rănită, mutilată, nesocotită în sfîntenia sa. În asemenea vremuri, românul nu caută, în chin definitiv, mahnire dela cine știe ce putere pământească, fiindcă și-ar vătăma sentimentul învierii sale. Ci, din potrivă, oricât de protivnice s'ar constitui în contra țării sale inamicii lui pământești, ideea biruinței răsare imediat, ca o forță de însuflețire și de dreptate, din sentimentul învierii Sale.

Nu există o simțire mai curată și mai puternică, o simțire care să explice toată viața legendară a istoriei noastre naționale, decât sentimentul românesc al învierii.

Învierea Patriei nu este înțeleasă de român ca triumful unei combinațiuni politice, ci ca restaurarea unei dreptăți cerută de cer, impusă de însuși Dumnezeu. Cum putem înțelege altfel „miracolul românesc”, de care a început să se vorbească atât de des în ultima vreme, decât ca o victorie a sentimentului de înviere, care a însuflețit și a dinamizat viața românească, descătusându-i nemăsurate forțe de rezistență, de credință, de luptă și de echilibru spiritual.

Cugetând creștinește și filozofic la viața trecută a națiunii noastre, să avem întotdeauna în vedere faptul, că poporul român a făcut din minunea învierii lui Isus — o minune a propriei sale vieți, o minune a vieții sale naționale. Și atunci, întărit prin credința sa în atotputernicia lui Isus, întărit prin patriotismul său și prin credința în nemurirea Patriei, românul a putut cu un nesezat optimism să străbată etapele existenței sale terestre fără să considere ca definitiv altceva, decât faptul învierii neînclaturate a Patriei.

Câtă înțelepciune practică a putut îngrămădi poporul român din experiența sufletului său stăpânit și condus de sentimentul învierii sale!

În primul rând, poporul român nu a răsturnat, ca inutilă, ordinea vecinătății sale cu popoarele, cu care a fost predestinat să conviețuiască. Să observăm și să fim mândri de această noblețe românească, izvorită din sentimentul învierii. Poporul român nu a săvârșit nici în prezent o crimă împotriva vecinătăților sale, fiindcă românul ca vecin nu se bucură de succesele sau insuccesele vremelnice ale unora sau altora, ci descopere — în vălmășagul fenomenelor și al stărilor — ceea ce este necesar și creștinesc, de ceea ce trebuie să niem, ca dreptate și răutate. Dece s'ar încă...

dreptăți în folosul său, când logica învierii îl spune, că toate dreptățile se vor infăptui la ziua lor, la ziua învierii minunate, și nu ca simplă „combinație politico-omenească”, ci ca o stare cerută de splendoarea învierii.

Pentru zilele, în care trăim, sentimentul învierii noastre este bucuria noastră dătătoare de viață rodnică. Noi stăm vitejește în fața vieții grozave — fiindcă știm, că nu vom rămâne în grozăvia morții. Noi stăm liniștiți în fața Nedreptății, fiindcă știm că vom învia cu Dreptatea din cer. Noi stăm neîndurerăți în fața suferințelor, fiindcă o presimțim. Bucuriile nepuse de care se va învrednici Patria. Noi stăm mai înarmați ca oricine din lume în fața morții, din cauza că purtăm în conștiința noastră sentimentele învierii noastre. Și suntem mai optimiști decât toți ceilalți — pe planul trecător al vieții — îngrămădesc bogății și victorii, din cauza că Patria noastră își are statornic bogăția și victoria sa: ÎNVIEREA, ca minune invincibilă, ca hotărâre a Absolutului Divin.

Vom învia și noi, dar nu numai în sensul dogmatic al credinței noastre creștine, ci vom învia ca români în sensul în care Patria își desvârșește, pe pământ, existența sa, conform cu sentimentul învierii sale, conform cu imaginea sublimă a întregirii sale în Duh, în Faptă, în Trup...

Ion Ghierasin

Student căutat de Parchetul militar al Tribunalului București

București, 17 (SIR) — Parchetul Tribunalului Comandamentului militar al Capitalei comunică:

În conformitate cu dispozițiunile art. 29 din D. L. No. 236 din 5 Februarie 1941 se invită inculpatul Culică Francols student la Politehnica din București cu ultimul domiciliu în București, Str. Popa Tatú 48 să în termen de 3 zile dela data publicării prezentului avis să se prezinte la Parchetul Tribunalului Comandamentului militar al Capitalei, Calea Plevnei No. 61, camera 25, cunoscând că în caz contrar va fi judecat în lipsă.

Se invită deasemenea persoanele care cunosc domiciliul actual al inculpatului să în cunoștiințe autoritățile polițienești, sub sancțiunea că, în caz de neurmă, vor fi considerate ca favorizatoare infractorului și pedepsite cu temnița grea dela 3 la 10 ani, potrivit dispozițiilor art. 13 lit. d) din aceeași lege.

Observatorul din București a înregistrat un nou cutremur

București, 17 (SIR) — În ziua de 15 Aprilie a. c. la orele 21, 23 minute și 50 secunde s'a înregistrat la Observatorul Astronomic din București un cutremur de pământ al cărui epicentru se găsește la aproximativ 9600 km. de București.

Tiberiu Brediceanu directorul Operei Române din București

Vestea pe care am primit-o azi, că nostru compozitor Tiberiu Brediceanu a numit director al Operei Române din București, s'a transformat într-o bucurie de viață. Personalitatea d-lui Tiberiu Brediceanu a ilustrat o întreagă epocă în muzica românească. Folklorist cu o superioritate deosebită, compozitorul dela Lugoj a știut să răsfrică într-o măsură neegalată până în întregul câmp al creației populare, în nești, în deosebi în cele două ramuri de și jocul.

Meticulos până la cele mai mici detalii ale stilului românesc, Tiberiu Brediceanu a impodobit literatura muzicală, cu înțeleasă realizări. Prin armonizarea pe care o dătează tecului popular, a reușit să stabilească forme durabile caracterul melodic al creațiilor românești și să atragă atenția lumii asupra produsului de artă autohtonă.

Posesorul celei mai complete colecții de cântec popular și în deosebi din regiunile de munte și Ardeal, este cu adevărat aslatul mai cântat compozitor de melodii românești la posturile de radio dela noi și din strătate.

D-lui Tiberiu Brediceanu îi datorăm cunoștință pentru că a dovedit cu argumente puternice originalitatea muzicii noastre și influențele pe care ea le-a exercitat asupra popoarelor vecine.

Antorul operei „Secerisul”, „La foare” și „Seara Mare”, numit azi director al Operei Române din București a binețat dela neamul său recunoștința cea mai curată.

RADIO

VINERI, 18 APRILIE 1941,
Radio România și Radio București.

13.50: Serviciul de știri germane. 14.30: Jurnal (I). 19.30: Jurnal pentru străinătate în limba jugoslavă. 19.40: Jurnal pentru străinătate în limba greacă. 20.15: Serviciul de știri germane. 20: Radio-Jurnal (V). 20.15: Jurnal pentru străinătate în limba turcă. 22.00: Radio-Jurnalul în limba străine: germană, italiană, greacă, franceză și engleză.

SÂMBĂTA, 19 APRILIE 1941.

Radio România și Radio București.
13.50: Serviciul de știri germane. 14.30: Jurnal (I). 19.30: Jurnal pentru străinătate în limba jugoslavă. 19.40: Jurnal pentru străinătate în limba greacă. 20.15: Serviciul de știri germane. 20: Radio-Jurnal (V). 20.15: Jurnal pentru străinătate în limba turcă. 22: Radio-jurnalul în limba străine: germană, italiană, greacă, franceză și engleză.

Agravarea unor pedepse

BUCUREȘTI, 17 (SIR) — Monitorul oficial de ieri publică următorul Decret pentru agravarea pedepselor unor infracțiuni comise în timpul alarmelor aeriene exercițiilor de apărare pasivă:

Art. unic. — tâlhăria, furtul, încălcarea de domiciliu, înlesnirea evadării evadarea arestațiilor, săvârșite în timpul alarmelor aeriene sau a exercițiilor de apărare pasivă se pedepsesc cu maximumul prevăzută de Codul Penal pentru infracțiuni la care se poate adăuga plus de pedeapsă, fără a se putea depăși maximumul general.

PORTOCALÉ!
CEA MAI BUNĂ CALITATE
LEI 76 Kgr.

L A R E B H O L Z
FOȘI BABCSANYI, TIMȘOARA-CETATE

TELEGRAME EXTERNE

Berlinul așteaptă capitularea jugoslavilor

Berlin, 18. (Rador). — O notă oficială declară:

In cercurile politice de aci nu se obțin nici o confirmare la svonorile răspândite, în străinătate, cu privire la negocierile având de scop intreruperea ostilității în Serbia.

In aceste cercuri, se arată îndoiială fa de posibilitatea cercurilor administrative sârbești, de a încheia, în această prietă angajamentelor valabile.

La Wilhelmstrasse s'a spus, că din partea unor cercuri sârbești subordonați s'au făcut propuneri, privitoare la încheierea ostilităților, dar se ține să se prezente, în cercurile germane: cu aceste zuri nu a fost vorba de cereri de armistițiu, ci de propuneri de capitulare. Elementele militare — se adaugă aci — au ajuns într'un stadiu în care un ar-

mistițiu nu mai poate fi luat în considerare, deoarece armata sârbă este complet nimicită.

Răspunzându-se la întrebarea, unde se află membrii guvernului Simovici, s'a declarat la Wilhelmstrasse, că lucrul acesta nu este cunoscut nici la Berlin, nici la Belgrad.

La Berlin au sosit știri, după cari, generalul Simovici ar fi părăsit țara, fiind înlocuit printr'un alt presedinte de consiliu.

Nu se știe, deasemeni, unde se află Regele Petru.

In ce-i privește pe membrii fostului guvern jugoslav, se știe numai că, d. Sfetkovici a fost eliberat de o formațiune militară germană și că d-sa se află, în prezent, în siguranță.

Rusia continuă să ajute pe mareșalul Ciang Khai Shek

NEW-YORK, 18. (Rador). — Corespondentul agenției „Havas” retransmite, o informație difuzată, de posturile de radio Americane, după care guvernul din Ciungking, ar fi fost informat de guvernul Sovietic, că ajutorul Uniunii Sovietice pentru guvernul Ciang-Khai-Shekva continua, cu toată încheierea pactului Japono-Sovietic.

Patrioții montenegreni agită chestiunea independenței lor

Tirana, 18. (Rador). — Corespondentul agenției „Stefani” transmite:

Patrioții muntenegreni, stabiliți în Albania, au creiat la Tirana, un comitet pentru eliberarea Muntenegrului, de sub jugul sârbesc.

Comitetul a adresat Ducelui, o telegramă cerând intervenția Italiei, pentru salvarea intereselor Muntenegrului.

Comitetul a mai adresat și presei italiene, un mesaj prin care amintește că Muntenegrul chiar de pe vremea când Balcanii erau sub dominația turcă, a izbutit să-și păstreze independența, sub domnia fericită a dinastiei Petrovici.

Comitetul roagă, presa din Italia, să susțină aspirațiile patrioților muntenegreni.

Egiptul evacuează coasta de la vest de Alexandria

ROMA, 18. (Rador). — CORESPONDENTUL AGENȚIEI D. N. B. TRANSMITE:

„GIORNALE D'ITALIA” AFLA DIN BEYRUTH: GUVERNUL EGIPTEAN A DAT ORDIN CA POPULAȚIA CIVILĂ SĂ EVACUEZE ZONA COASTEI DELA VEST DE ALEXANDRIA. SE CREDE CA ACEASTA MĂSURĂ A FOST LUATĂ LA CEREREA AUTORITĂȚILOR MILITARE BRITANICE.

Unde va avea loc bătălia decisivă dintre armata germană și cea elenă

Berna, 18. (Rador). — Corespondentul agenției „Havas” transmite:

Situația strategică a Greciei, văzută de colaboratorii militari ai ziarelor elvene, se prezintă astfel:

Marele stat major elen plănuiește să se lupte între Epir și Olimp.

Aripi dreapta a armatei anglo-elene se sprinjină pe Olimp și linia pe care se repliază, urmează lanțul munților Thessalia.

Linia urmează să fie părăsită.

Problema actuală este să se știe dacă această linie va putea fi atinsă, în ordine.

Acolo urmează să aibă loc cionirea hotărâtoare între armatele: germană și greacă.

Pe de altă parte, expertul militar al lui „National Zeitung”, arată poziția riscată, în care se află forțele britanice din regiunea Florina.

Dacă germanii înaintând dinspre Salonice reușesc să pătrundă masiv, în direcția sud-vest, această parte a forțelor britanice ar putea să se găsească într'o poziție tot atât de primejdioasă ca aceea în care s'a aflat corpul expediționar britanic în Flandra, după retragerea dela Sedan.

Anglia în impas

Va fi eficace ajutorul american

Boston, 18. (Rador). — Corespondentul agenției „D.N.B.” transmite:

Revista „Fortuna” se ocupă, într'un articol extrem de pesimist, de posibilitățile de realizare, a planului pentru a torarea Angliei.

Revista constată că poporul american, a fost complet înșelat, asupra posibilităților de livrare ale Statelor Unite, în special în domeniul aviației.

Președintele Roosevelt, a spus, când, în cursul campaniei electorale, că lista posibilitatea de a se produce 1.000 de avioane pe an.

D. Henri Ford, ar fi declarat, că poate produce, 1000 avioane pe zi.

Toate aceste afirmații, sunt, ca totu-

fantastice și în afara oricărui posibilități.

Rezultatul acestei amăgiri este că opinia publică americană, se enervează și nu vrea să înțeleagă că motoarele aviatice rapide, nu pot fi improvizate inclusiv în cinci sau șase luni.

In Germania ele au fost realizate, după pregătiri, deosebite, ce au durat cinci până la zece ani.

In cursul anului, acestuia și a celui viitor urmează să fie investiți 649 milioane dolari, în întreprinderi aviatice, iar numărul lucrătorilor va fi îndoit.

Nimeni nu poate ști, încheie revista, dacă livrările, ce vor fi făcute până atunci, vor permite Angliei să reziste în cursul acestui an.

Ordinul circular către armată al dlui general Iacobici

BUCUREȘTI, 18. (Sir.). — D. Gen. Iacobici, Ministrul Apărării Naționale, a dat acest ordin circular, către Armată:

Apropiindu-ne de „Săptămâna Paștilor”, trimit ofiterilor, subofiterilor și trupeii, salutul meu camarederesc, dorind din inimă, ca amintirea suferințelor lui Isus Christos să devie pentru Armata noastră, o sursă de întărire morală, dându-ne: voință, forță și foc sacru, pentru a putea șterge, cât mai curând posibil, urmele dureroase, provocate de nefericitul an 1940.

Sunt convins, că această sacră a noastră datorie vă va face să înțelegeți că nu este acum timpul a intrerupe, nici o clipă, activitatea noastră, de serioasă pregătire!

Delegația românilor din Banatul jugoslav la d. ministru Nichifor Crainic

BUCUREȘTI, 18. (Rador). — Astăzi s'a prezentat la d. prof. Nichifor Crainic Ministrul Propagandei Naționale, o delegație de români din Banatul românesc fost sub stăpânirea jugoslavă, compusă din intelectuali și țărani. Delegația a fost condusă de preotul Ion Baloș și formată din d. Dimitrie Dimitrie Ciobanu, director școlar, Petru Latcu absolvent al școlii politehnice, Ristea Andrei plugar Teodor Baloș plugar și Traian Cristea plugar.

ȘTIRI INTERNE

OBLIGATIVITATEA PREZENTĂRII ÎN FAȚA INSTANȚELOR DE ÎMPUNERE A CONTRIBUABILILOR CITĂȚI

București, 18 (Rador). — Ministerul de finanțe atrage atențiunea contribuabililor cități în fața instanțelor de impunere că sunt obligați să se prezinte în fața acestor instanțe prezentând registrele comerciale. Cei cari solicită scăderi din cifra afacerilor pentru mărfurile returnate vor prezenta instanțelor de impunere borderouri complete privind aceste mărfuri împreună cu documentele de transport. Contribuabilii care nu se vor prezenta vor fi impuși din oficiu.

PREȘCHIMBAREA TIMBRELOR DE AVIAȚIE PENTRU FACTURI

București, 18 (Rador). — Ministerul de finanțe în vederea preschimbării timbrelor de aviație pentru facturi a stabilit noi norme de preschimbare. Posesia de asemenea timbre (vechi) vor face cereri depozitelor C. A. M. în care vor trece numele, adresa și cantitatea de timbre pentru preschimbare precum și valoarea lor.

PREȚUL CIMENTULUI

București, 18 (Rador). — Subsecretariatul de Stat al aprovizionării a fixat prețul cimentului portland normal de la lei 17.000 vagonul de 10.000 kgr. loco fabrică pentru livrările din întreaga țară către particulari și autorități exclusiv ambalaj și taxa de consumație, cifra de afaceri timbro, taxa de înregistrare și spese de transport și manipulare. Pentru cimentul produs de fabrica Titan București prețul este de lei 23.087 vagonul de 10.000 kgr.

Pentru vânzările cu ridicata la depozitele din București se fixează prețul de lei 20.300 vagonul de 10.000 kgr. în afară de timbrele de factură și impozitul de 4%.

Prețul sacului de ciment de 50 kvc este de lei 205. Cu kvc prețul este de lei 5.11.

SANȚIONAREA SPECULANȚILOR FAINEI

București, 18 (Rador). — Subsecretariatul de Stat al Aprovizionării a hotărât ca morile de făină și negustorii care nu respectă dispozițiunile de a vinde stocurile de făină albă ce posedă, să fie aspru sancționați. Cantitățile ascunse vor fi confiscate. Deasemeni se vor publica zilnic cotele de făină distribuite băcării or.

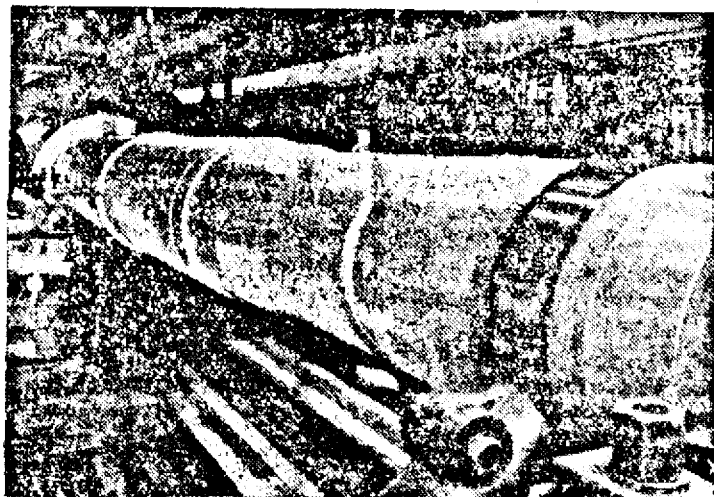
EVIDENȚA CANTITĂȚILOR DE ULEI, FAINĂ ȘI ZAHĂR

București, 18 (Rador). — Subsecretariatul de Stat al Aprovizionării a dat dispozițiuni ca oficiul de valorificare a grâului, oficiul uleiului și comerțul zăhărului să întocmească zilnic tablouri de cantități de ulei, făină și zahăr cu cari să aprovizioneze magazinele.

COMERCIANȚII SUNT OBLIGAȚI AȘI RIDICA FIȘELE PENTRU APROVIZIONAREA CU ZAHĂR

București, 18 (Rador). — Subsecretariatul de Stat al Aprovizionării a luat noi măsuri pentru desfacerea tuturor comenzilor de zahăr făcute de comercianți. In consecință se atrage atențiunea comercianților asupra obligativității ridicării fișelor pentru aprovizionarea cu zahăr de la oficiul zăhărului.

Din minunile tehnicii germane

In urias apeduct de oțel de 53.000 kg. care de servește o usină

Din discursul dlui Sever Bocu, ținut în anul 1923 în parlament

(Continuare din pag. 1.)

mite altei generații, a României, drept măsură a capacității sale funesta moștenire a unui nou război, noi, aici, nu mai avem decât o datorie de împlinit: să o îngropăm aceea generație cu omenurile ce i se cuvneau, de clasa III, și să ne dăm, toată creștineasca silință, să nu mai sunem de ea, conform adagiului latin, nici un rău. Misiunea ei, bine, rău se terminase, pe lângă bine făcuse și tot răul de care era capabilă și experiența nu ne mai trimitea decât la o datorie: de a o opri, de a mai putea aștepta dela dânsa.

Chestiunea Banatului domnilor, depășește mult importanța certurilor noastre din această incintă. Ea depășește, vă asigur, chiar necesitățile retorice, tactice, ale partidului liberal, sau pretențiile micilor noastre persoane, fără talie, a lucrurilor mari; ea ia proporțiile unei mari chestiuni, istorice, a națiunii, în care greșelile dacă n'au totdeauna sancțiuni rezezi, imediate, le au cu atât mai teribile: în pedeapsa posterității.

DE CE AM PIERDUT BANATUL?

D. Brătianu arunca vina în această incintă, sau în cea dela Ateneu, pe Europa, pe Univers. Apoi este drept domnilor, că-i revine o vină, destul de mare și Universului, Europei, reprezentate, prin cei patru, „les quatre”, cum li se zicea, carl, închis într'un cabinet, la Qual d'Orsay, maltratau cu creionul o hartă, întinsă înaintea lor, harta Europei, pe care trasau, ca pe o foaie de plăcintă, limitele între popoare, cam cu atâta cunoștință și siguranță, cu câtă siguranță și cunoștință își susținea, ca să mă folosesc de o asemănare, România, cazul ei, propria-i cauză. Vina lor însă este să o recunoaștem, înfinit mai mică, ca vina noastră, — la tribunalul istoriei noastre nu-i putem cita, — cari poate știam și mai puțin de o controversă de frontieră din Patagonia sau Uruguay, dar cari eram datori să ne cunoaștem drepturile noastre — reprezentam acolo propria-ne istorie, — și cunoscându-le să le apăram cu toată intransigența și cu tot succesul, căci este singurul lucru pe care nu transigă un popor: teritoriul, singurul lucru pe care nu-l justifică decât un argument: succesul!

Dar în ce constă vina celor patru?

Apoi domnilor, istoria, cea universală, a războiului instrumente erau, ei, nu va fi mai indulgentă nici cu ei: vina lor în chestiunea Banatului va fi aspru osândită, sângele ce va curge într-o zi, nu-i va binecuvânta, cu siguranță, iar poporul român și în deosebi populațiunea din Banat nu-i lartă nici azi, pentru oarbă, pentru fatală, pentru neiertată lor greșală.

În ce consistă ea?

VINA CELOR „PATRU”

În faptul că ei, în cazul României, își desmințeau și-și înlăturau propriile lor ideologii, cu cari pretențiile României nu se aflau în nici un dezacord, nesocotind întâiu, voința timpului, evidentă, a întregii populații a Banatului: autodeterminarea, plebiscitul, ce figura, prima, printre criteriile wilsoniene; a doua, un simplu, elementar principiu geografic, care deși nu făcea parte expresă din acele ideologii, nu era nici repudiat, nu putea să fie, — cum nici n'a fost! — repudiat, dovedită scrișoarea lui Wilson către italieni: dovedită apologie la adresa principului hotarelor naturale.

În cazul Banatului, care reprezintă, unitatea geografică, în forma ei științifică, poate, cea mai clasică, — în Europa nu este alta la fel — disconsiderarea acestui principiu a fost o monstruoasă. Neluarea în seamă a principului plebiscitar, principiu eminent wilsonian, o profundă decepție în imparțialitatea și onestitatea principilor. Îar sfârșirea unilaterală, arbitrară, a tratatului de alianță, acoperit cu semnăturile a trei din cei patru, pe care România îl execută din parte-i prompt, aruncând din filii ei 800.000 în balanța victoriei, ce profită tuturor, — orice s'ar — zice un sacrilegiu, care reabilitează invazia belgiană și desfidă moralitatea internațională.

DEZMEMBRAREA - MONSTRUOZITATE

Da, domnilor, dezmembrarea Banatului este o monstruoasă, monstruoasă, mai mică

decât monstruoșitatea de pildă de a-l atribuit întreg minorității sârbești.

Căci, vă rog, să credeți, acest proiect, pe care-l aveți înaintea d-voastră nu este în realitate decât protestarea acestei monstruoșități, revolta ei neputincioasă, încercarea ei de a remedia, de a corecta ceia ce din nenorocire, este de neremediat, de necorectat.

L'au despiciat, după o înțelepciune solomonică, Banatul, în două, și azi se caută, rătăcite, stânghere, aceste părți amândouă, căci pe locul amputației se scurge sângele și puterea lor, deopotrivă. Cât va mai dura, suferința, răbdarea, 5—10—15 ani, nu știm, dar celace știm, e, că o reacțiune e pe drum, masele, desamăgite, decepționate, de greutăți de trai, urmare fatală a nebuniei desmbrării, care înlătură condiții indispensabile, organice de viață, detestă, până și ideea de stat național, care poate da loc la așa ecreșcențe. Și știu sigur, că românii noștri de dincolo — instigație poate și alimentată, — își pun toate nădejțile în revenirea Monarhiei habsburgice, căci pentru ei, înlăturarea vechiului regim, a însemnat, față de libertățile chiar incomplete de cari s'au bucurat o mare pierdere, ca dorința lor de a le câștiga — cu oricine — să devie azi o mare aspirație!

Banatul, domnilor, a fost un permanent teatru de război al Europei. Numai cei două sute de ani din urmă, ani ai păcii, pentru ei, cari l-au cruțat, ca un fel de revanșă, pentru trecut, l-au permis progresul din urmă, progresul de azi, care l-a prefăcut într'un Canaan, Ungurii îl numeau, grânașul Ungariei. În trecut l'au stăpânit cu rândul, austriacii, turcii, iar austriacii, ungurii dar niciodată dezmembrat — întreg.

Ideia dezmembrării laudă o colaborare: șovinism sârb, obiectivitate internațională, metodă geografică modernă. Căci, trebuie să știți că alături de celebrii filosofi ai păcii, cari ruinau o provincie, această operă de non-sens geografic, a păcii, mai este și o operă de geografii.

Mă abțin de a numi persoane, cari în alte ocazii au făcut și un mare bine României, dar știu, dintr'un caz, surprins, personal, de mine, cu ce ușurință științifică se sacrificau la Paris drepturile României.

CE ESTE ACEST PROTOCOL?

Domnilor, de ce mi s'a adus înaintea parlamentului acest schimb de comune? Cuvântul este al d-lui Duca: „nu este decât un simplu schimb de comune”. Domnilor, chestiunea nu e așa de inocentă, cum are d. ministru și nostru de externe aerul să ni-o înfățișeze și mai puțin, s'ar putea spune, de spre ea, c'ar veni pe o cale frumoasă. Tratatul care regulează frontierele dintre noi și Jugoslavia este tratatul de Sévres. Acel tratat încălit de Take Ionescu, n'a fost niciodată adus în parlamentul nostru și noi am înțeles că ei nici nu va fi adus niciodată, că el va rămâne un tratat în cartoanele Externelor noastre, evident în vigoare, încălit de guvern, dar niciodată ratificat de națiune, fiindcă nici un guvern nu va îndrăzni să-l aducă aci în parlament și nici un parlament nu va îndrăzni să-l ratifice. Și de ce a trebuit să se facă acest schimb de comune? Ni se spune, șoptit, că pentru niște insule de pe Dunăre, uitate în tratatul de Sévres și cari în felul acesta ne revin, deci înțelegeți — nu știu ce posibilități de afaceri deschid acele insule — paguba, e în parte, refăcută și trebuie chiar să-i felicităm pe d. Duca, altfel pierdeam și insulele... Nu, domnilor, nici un interes românesc nu se află la mijloc, această rectificare este cerută de sârbi, dictată de un interes sârbesc, de o necesitate de a da o viabilitate, barem relativă, unor granițe absurde, ridicole, contra cărora protestează la tot pasul, natura jignită, maltrată, violată.

„FRONTIERA CEA MAI REA E FRONTIERA CEA MAI BUNA”

Domnul Brătianu avea o vorbă la Paris, când ar fi putut obține o graniță mult mai bună și era amenințat că dacă nu o primește, va primi una rea de tot cum s'a și întâmplat: „Frontiera cea mai rea e pentru

de axioma sa? Il i treb. Și aștept răspunsul. Nu de la domnul Cosma. E de înțeles că sârbii își dau silința corectându-o: să reabiliteze o graniță, condamnată de orice reson omenesc. Dar noi, avem și noi interesul acesta? De o bună victorie între noi și sârbi s'a îngrijit natura, în nepătrunsa ei înțelepciune, când ni-a dat frontiere ca Dunărea și Tisa. Aceste frontarii s'ar putea numi frontarii pacifice. Sunt Sârbi cari li-au înlocuit prin frontarii belice. De ce au depășit sârbii aceste frontarii pacifice? Pentru cei 188 mii sârbi din Torontal? Nu. Dacă aceasta ar fi așa, ei nu s'ar împotrivi să le depășim și noi, și să-i anexăm pe cei 300.000 de români din Timoc, în conexiune geografică cu noi. Nu, argumentul lor e numai un pretext, și încă unul slab, pueril, ce nu rezistă nici unei critice — în realitate ei martirizează într'un mod neuzit pe acești români din Timoc, pentru cari nu se găsește nici o protecție, la nici o Societate de Națiuni, la nici un guvern românesc, iar adevărul ființei lor în Banat e numai unul: o violare a hotarelor noastre, o știrbire a suveranității noastre, o nemărturisită dar clară tendință imperialistă de a se lărgi în paguba noastră, de a permanentiza conflictul între noi, de a nu trăi în pace cu poporul românesc.

Dar să vedem, cum vor putea trăi aceste hotare? Ele rămân doar cu toată corecțiunea ce li se aduce și pe mai departe același: o șosea, un drum între tarlale, un pom. Ele trec cum spunea Duminecă d. Nedelcu la Ateneu, pe alocuri prin ogrăzile locuitorilor, casele sunt împărțite în două, cimitirile sunt asemenea despărțite, așa că sârbii își trec prin vama, morții lor. Vă voi de câteva exemple ca să vedeți silogismul sârbesc, în rezultatele lui practice.

Direcțiunea societății pentru regularea apelor Aranka-Bega-Timiș de pildă, va fi în România, pompele ei în Jugoslavia. Societatea nu mai funcționează de 5 ani, bălțile săl batice, necanalizate, se sporesc și mlaștina din Banat, pe care sârguința umană, desfurată în curs de decenii, a prefăcut-o într'un Canaan fertil, va redeveni ceea ce a fost sub turcii mlaștină, neroditoare, moierioasă, otrăvitoare de aer. Canalul Bega, care de peste un veac, duce pe spatele lui, imensele bogății ale Banatului spre Balcani, spre Apus a devenit un simplu lucru netrebnic.

Calea ferată Madoș—Jimbolia artera de viață a 6 comune, nu va mai funcționa, în urma acestei rectificări, care, vedeți, pretinde să aducă o ameliorare, căci alta rațiune n'are. Această cale ferată pareurdea până acum între Jimbolia și Pustiniș, teritoriul jugoslav, între Otelec, Iohanisfeld, Pardan și Madoș, teritoriul român. Baza rectificării a fost această linie ferată, iar acum în urma rectificării geniale, trenul va porni din Jimbolia românească, prima lui stațiunea Klari va fi deja pe teritoriul jugoslav, — dacă va mai funcționa acest tren — urmează apoi revizia vamală și alte acorduri. În hotarul Klari trenul va fi suspendat în aer. Vreo zece km. aproximativ, trenul va traversa teritoriul jugoslav, dar stațiunea Klari nu va avea legătură cu nici o stațiune jugoslavă, pentru că nu numai stațiunea premergătoare ei și cea următoare, Checea, sunt pe teritoriul român. Dela Checea la Iohanisfeld trenul trece pe teritoriul românesc, de acolo din nou, pe teritoriul jugoslav, cu alte revizii vamale, altă vamă etc.

Este o admirabilă temă de croquist, călătoria, în veacul XX din Chichinda bunăoară jugoslavă, în Pardan, tot jugoslav, pe teritoriul aceluiaș județ. La St. Hubert călătorul va părăsi granița jugoslavă, și Jimbolea intră în România, după Jimbolia părăsește România, la Klari intră în Jugoslavia, peste 10 minute părăsește Jugoslavia, și e iar în România, după o jumătate oră, părăsește iar România și ajunge în Jugoslavia. După opt revizii vamale și polițiale în sfârșit e la destinație și binecuvântă, în meditația lui, vremea Societății Națiunilor.

Dar starea nenorocitelor orașe, altădată emporii de civilizație și comerț, Vârșețul și Biserica-Albă cât de deplins e! Nu există

surditate a unor lucruri, pe cari n'ai pe crede că oamenii să și le fi făcut unii alt. Sau portul pe Dunăre, Baziașul, cel mai important, înainte de război și care, nu leg de ce ni-a mai fost atribuit dacă nu fost atribuită și linia principală. Arad-Tșoara-Vârșeț-Baziaș. Azi crește iarba în port, e parcă o ruină romană, o crudă, năie la amicitia dintre două popoare, la a sa unei păci care avea menirea să aducă, multă mulțumire, nu să multiplice greșelile de viață în acel colț de pământ.

VINA NOASTRA

Și acum domnilor vina noastră. Vina noastră este o vină colectivă, în primul rând. Vina unei biete generațiuni, surprinsă, lucruri mari, pe cari evenimentele o pur în fața unui examen, complet, nepregăt deorientată.

Vina noastră este vina unei generațiuni obișnuite să descurce lucruri mici, fără zont, să gândească îngust, meschin, și deodată se văzu cu darul întregirii. Eft trebuia să fie turbrător, dezecilibru, de mare, de extraordinar! Se făcu o balnie de gravități, de tendinți, de ideale. Înțul măsurilor, în primul rând, nu moi put păstrat în nimic. Unii cereau, aiți ce alții își închipuiau că vor înșela pe lumea, cu ingeniositatea metodelor lor, mic nu era fixat, în conștiința generală, adevărul e, că și ministrii se întrebau, facerea alianțelor ce se ceară și ce nu, dacă i-ai fi întrebat pe fiecare în parte pe toți împreună, nu ar fi știut mai până unde neamul nostru își mutase la hotaricie sale etnice.

Mai grav era că nu le cunoșteau scriitorii, poezii, avangarda aspirațiilor. Pe popor și adversarii noștri, avură o samia ușoară: ne-au combătut cu proprii noi cu poezii, scriitori. Eminescu a cântat dreptul.

„De la Nistru până la Tisa”... dar Iosif, duiosul Iosif, era mai puțin precis.

... „La Arme,

Să cucerim ce avem de cucerit”... iar dela el au venit lungul șir de cucur an sau pupăze, ce ne licitau în jos, aspiră la naționale... Ei bine, în clipa domnilor de tot primul român, nevrăstnic, sau neprice de totuși, poet, scriitor, membru la Academi combătea în neștiința sa, sau nu susținea vo era destul și atât — acum trebuie, înrola rele juste ale fărăi sale, el înfigea cuș 8, în coasta Banatului, priu care trebuia lopsângereze până la ultima picătură de pu sfortările noastre de mai târziu, căci în fă noastră stătea o cauză nedreaptă, a adsin sarilor noștri, susținută însă cu tărie neată năuită, cu patimă, cu fanatism, în care ce popor nu-și îngăduia nici o defecțiune. Ne se, putut găsi domnilor — și cât de mult șpa tam la Paris — nici un asemenea argum ac sul-generis, dat de un sârb, ce putea fi et ge tual utilizat contra revendicărilor lor, în me mergeau unele, până la Arad, alteale până în Brașov, fiindcă din nomenclatura slavilor comunelor noastre, istoria lor deducea că noi usurpăm în tot Banatul și în tot Artiv lul un domeniu slav. Ce să mai vorbim oamenii noștri politici. Neîncrederea înv unii față de alții fu reciprocă și complea. Ei își suspectau intențiile, cu toată țesi cu toată patima. În inversunarea lupte nu-și dădeau seama, că furnizeau argum te, de cari adversarii, aveau să se folosea mai târziu. D. Brătianu cerea Banatul, fiindcă Rusia resista acestei cerințe, opsa ția acționistă, considera cerința d-lui Bcu tianu de un pretext numai al refuzului să de a intra în război. Ea cerea o intrare război imediată, fără condițiunea Banat de unde Sârbii trăgeau argumentul că ec zifiia nu vrea Banatul, cel puțin au inte Articolele scrise atunci, din necesități politica internă de partid, au fost aduse Paris, publicate și citate, prin studii, c contra pretențiilor noastre. D. Brătianu mai făcu atunci în acele tergiversări ce fic durat peste un an, inexplicabila greș ca de a încheia tratatul privitor la Banat mai cu Marele Puteri și a nu lua și sem ca tara factorului interesat, a Serbiei.

ANCHETELE NOASTRE

REFORMA

Învățământului secundar

Părerile d. Vasile Mioc, directorul liceului C. D. Loga — Timișoara

Ziarul „Dacia” a ținut să afle părerea diferitelor personalități didactice din regiunea noastră, asupra reformei învățământului secundar — anunțată de actualul Minister al Instrucțiunii publice.

M'am adresat, d-lui prof. Vasile Mioc, directorul liceului C. D. Loga Timișoara, un distins pedagog și cunoscător al realităților școlare.

Redau în rezumat, interesantele constataări și propuneri ale d. V. Mioc.

Învățământul secundar după războiul mondial a trecut printr-o mulțime de schimbări. Nu a fost partid și nu a trecut guvern pela cârma țării, care să nu aibe înscris printre punctele de program „reforma învățământului secundar”. Nici unul însă din miniștrii care au venit la Instrucție n'au venit cu un proiect gata, bazat pe ceva real, ci după instalare a început elaborarea legii învățământului secundar teoretic, căreia trebuia să-i urmeze legea învățământului profesional cu toate ramurile lui. La alcătuirea unei asemenea legi evident au luat parte o mulțime de specialiști, fiecare căutând să introducă ore cât mai multe din specialitatea lui, ca apoi să urmeze supraspecialiștii, care

mai tăiau, mai adăogau pe ici pe colo, ca la urma urmei să iese ceva ce foarte greu se putea aplica pe teren.

VESTITELE COMITETE DE ELEVI

Aiți miniștrii nici nu mai consultau pe nimeni, ci cu ușile închise ticluiau o lege, cum a fost cea din urmă ce a văzut lumina tiparului, — vroia să revoluționeze învățământul prin comitete de elevi, cari trebuiau să se pronunțe în diferite ocazii, adevărate Soviete, cari judecau elevii, iar în timpul din urmă sub filozoful Brăileanu, chiar pe profesori. Această lege după ce a fost gata s'a adus la cunoștința inspectorilor generali, doar atât, fără să li-se ceară o părere, deși aceștia puteau să fie consultați deoarece toți aveau experiența catedrei, experiența controlului de mai mulți ani, puteau deci să o pună de acord cu realitatea de pe teren.

Astfel au fost întocmite legile școlare fără a ține seama de cauzele adevărate care ar cere schimbarea legii și fără a lua în considerare experiența acelor care lucrează în școală. Aceste legi erau de cele mai multe ori în flagrantă contradicție cu realitatea.

Trecerea la liceul cu 7 clase

Pentru a ilustra mai bine acest lucru, iată un exemplu: Liceul „Spiru Haret”, cu 8 clase trifurcat, s'a dovedit într'un moment dat, că nu mai corespunde, deoarece procentul de respinși la examenul de bacalaureat e prea mare — ajunsese în medie la 40 ca și astăzi — deci trebuie schimbat. Într'adevăr zis și făcut, s'a schimbat printr'o nouă lege și anume se trece de la liceul cu 8 clase la liceul cu 7 clase plus un an pregătitor la Universitate. Elevii dau examen de bacalaureat după terminarea celor 7 clase, prin urmare probabilitatea că vor fi mai bine pregătiți pentru bacalaureat e mai mare cu 7 clase decât cu 8, cum era până aci. Nu știu unde a fost logica aici! Singura logică doar asta putea să fie, că mulți din legiferanți au făcut liceul cu 7 clase și deci acesta este singurul în măsură să dea bune rezultate și cererile multor părinți cari au cerut reducerea liceului chiar la 6 clase, pentru a-și vedea copiii cât mai departe în contra firii și iată cum: În același timp la Universitate se plănugeau că n'au locuri suficiente în cămine și laboratorii, drept răspuns s'a mai introdus un an și anume anul pregătitor, ca urmare logică studenții trebuie să fie mulțumiți că mai au în plus efectivul unui an.

Iată deci felul cum se făureau legile învățământului secundar teoretic fără a ține seama de necesități, de realitate și nici chiar de logică.

HAOS ÎN APLICAREA LEGILOR

Odată legile ieșite la iveală trebuiau să se aplice imediat, chiar de eram în scaunul anului, altfel se putea întâmpla să cadă guvernul și cel care vine are și el legea lui.

Nici n'a ajuns însă bine să se aplice aceste legi, veneau ordine de la Minister,

Problema educației tineretului

În cursul acestor schimbări s'a ivit și problema educației tineretului, deși fiecare din toate legile prevede la primul capitol, că „liceul face educație integrală”, afară de legea lui Petre Anghel care a lăsat educația tineretului pe seama altei instituții ce luase ființă. — S'a

care modifica unele articole. Altele se aplicau numai în unele provincii, urmând deci în alte provincii vechea lege. În felul acesta urmau legi combinate și deci fiecare putea să o considere pe aceea care-i convenea. În schimb regulamentul a rămas același după legea lui „Spiru Haret”, doar la reșpărțire s'a modificat în loc de 8 clase 7 clase. El a fost modificat însă printr'o mulțime de ordine, care veneau an de an, încât și acum unele ordine au devenit literă de regulament, iar altele au fost uitate în cursul anilor.

Aceste legi schimbate mereu și introduse de la o zi la alta nu puteau să dea rezultate, mai ales că principiul a fost la fiecare, să descongeseze învățământul secundar teoretic, iar din aceasta a ieșit tocmai contrariul, au îngrămadit învățământul cu multe materii, dar cu ore puține, deci din fiecare câte puțin și nimic temeinic.

ELEVII NEPREGĂTIȚI CU CUNOȘTINȚE SUPERFICIALE

Elevii sunt scoși cu cunoștințe superficiale, nepregătiți pentru Universități și prea puțin pentru viață. Peste tot s'a urmărit ca elevul să impună prea mult efort, sau prea multă muncă, deci nu creșteam bărbați, cari să știe să înfrunte greutățile și să le învingă, ci un fel de copii cari la prima rezistență descurajează. În urma acestei pregătiri subredede odată ajunși la Universitate, căutau partea mai ușoară, unde puteau făcu-șă și fără pregătire serioasă să se impună. De când s'a schimbat legea „Spiru Haret”, n'a mai fost serie de elevi, care să termine cu aceeași lege cu care a început liceul. Rezultatele au rămas neschimbate în ce privește examenul de bacalaureat.

format deci o instituție pentru educația tineretului, separat de școală, care funcționa paralel cu școala, dar făcea educație în școală, supunându-se de multe ori școlii. — Deși la început a fost gândită pentru a se ocupa de tineret în timpul liber, de a-l organiza în

acest timp și de a utiliza rațional și în chip filozofic energia care trebuie să fie consumată. Cu timpul însă a intrat în școală și a luat o zi dela școală, pentru că așa se făcea în Polonia. Ce model subred ne-am luat și noi pentru copiii noștri, cari nu sunt copii de nobili ca cei din Polonia!

O zi luată dela școală, numită la început zi de destindere pentru tineret, a atras după sine reducerea a 4 sau 5 ore dela fiecare clasă, de unde puteau fi luate aceste ore, decât dela diferite materii de învățământ. Astfel prima care a căzut jertfă a fost „Educația fizică”, pe motiv că vor face în ziua aceea de destindere, dar cum și-au închipuit că se va putea face într'o singură zi — cu 5 ore — de un singur profesor de exemplu la un liceu cu 12 clase cum era liceul din Timișoara. Ori elevii noștri sunt chiar așa de bine desvoltăți, ca să nu mai aibă nevoie de Ed. fizică, bine îndrumată în 2 ore pe săptămână de către un profesor? Realitatea, este cu totul alta, elevii noștri sunt prea puțin desvoltăți. S'au mai redus și alte materii, ca de exemplu orele de Matematici dela Secția științifică dela cl. VII și VIII au fost reduse cu câte o oră. În felul acesta instrucția elevilor a început să sufere, 2 zile fără școală pe săptămână făceau discontinuități, cari numai în favorul învățământului nu erau. Iar profitul dicolo era prea mic în raport cu timpul întrebunțat. Lucrurile bune ce se dădeau în sufletele copiilor, ca dragostea de Neam și Țară, cinstirea Dinastiei și a Tricolorului, toate puteau fi bine cultivate de școală. La fel taberile ce se organizau cu scopul de a înfrăți copilul cu natura și de a-și refăce sănătatea se pot organiza iarăși foarte bine de școală. Pe lângă aceste părți bune, avea și unele scăderi destul de însemnate ca lipsa de program pen-

tru cursul secundar. De aci a rezultat o plătită pentru elevii cursului superior, cari au fost apoi atrași spre alte culturi, unde aveau roluri însemnate. Iar alți conducători mai întreprinzători organizau „vizionări de filme” la diferite cinematografe.

După ce s'a isprăvit cu cinematograful erau liberi, neocupați, deci nestărujeniți de nimeni puteau să ia drumul maidanelor și necontrolați de nimeni. Nu poate însă cineva să conteste bunele rezultate pe care le dădea instituția la școlile primare, unde copiii erau îndrumați de același învățător ce-l aveau în clasă.

PROFESORUL SĂ ÎNVEȚE DELA ELEVI

După asta se știe prea bine ce a mai urmat, totul este prea proaspăt în memoria fiecăruia, când a venit însuși Ministrul Educației Naționale și a spus, „că de aci încolo s'a isprăvit cu trecutul, nu mai învață elevul dela profesor, ci profesorul dela elev”, profesorii nu mai aveau dreptul să se amestece în organizarea extrașcolară a elevilor, ea a revenit unor copii ei înșiși încă needucați. Rezultatul s'a văzut, era să fie dezastruos, dacă nu era Omul providențial, care să pună capăt situației care era să prăbușească Țara încă sângărândă de răni adânci, în prăpastie. Norocul a făcut să știe s'aleagă și omul de înaltă cultură academică, care să la Resortul Instrucțiunii și Educației și este primul dintre Miniștrii de după războiul mondial, care cere introducerea severității și pregătirea temeinică a tineretului de astăzi, pentru a putea corespunde vremurilor ce vor urma.

Pentru a putea răspunde ce trebuie să se facă pentru a corespunde întru toate cerințelor de astăzi, a fost nevoie de a arăta toate greșelile făcute în trecut, iar de aci în colo să trecem la partea de înfăptuire.

Greșelile mari, cari s'au făcut au fost:

1. Schimbarea legii învățământului secundar, fără a ține seama de realitate.

2. Despărțirea educației de instrucție.

1. Prin schimbarea prea deasă a legii învățământului secundar, s'a ajuns la un haos, școala nu mai era condusă prin lege și regulament, ci prin diferite ordine ce se așteptau mereu.

Cerințele noii reforme

Legea ce se va forma să fie rezultată din realitatea de pe teren și din experiența oamenilor de școală. Înainte de a se aplica la toate școlile din țară, ea să se aplice la câteva, pentru a fi experimentată și să se completeze cu observațiile acelor cari o aplică. Numai după ce a fost experimentată cel puțin de un ciclu complet (8 ani), poate fi introdusă în toate școlile și atunci an de an, pentru ca elevul să nu sufere din cauza schimbării programului, sau să rămână cu oarecari lacune rezultate din schimbări.

În privința materiilor de învățământ să nu se mai introducă materii cu câte o oră pe săptămână, mai bine să se dea într'un singur an cu cel puțin 2 ore pe săptămână. În programa analitică să se facă legătură strânsă între diferitele materii, pentru ca elevul să aibe la sfârșitul anului un tot și nu ceva dispersat. Pe de altă parte să nu se întâmple ca un elev să n'avea ceva la o limbă străină și să nu aibe schivalentul la limba română, cum se întâmplă acum.

Să se aplice strict legea și regulamentul școlar din toate punctele de vedere, deci ele trebuie să fie de așa natură, să nu mai fie nevoie de ordine interpretative. Astfel se reduce birocrașismul, iar directorul poate să-și îndeplinească adevărata misiune ce-o are din punct de vedere didactic.

Educația nu poate fi despărțită nici într'un caz de instrucție. Fiindcă adevărata educație se face prin instrucție. Unde ultimul se găseau izvoarele ne-

secate de educație decât în materiile de învățământ? Nu oare fiecare materie își are partea ei educativă? Și dacă profesorul scoate în evidență aceste părți, sau trage concluzii pentru educație rezultatele nu sunt mai temeinice? Sigur că da. Educația se face strecurând, aceea ce vrem, în sufletul copilului, pe nesimțite cu multă abilitate, numai în acest caz putem spune că ne'implinim misiunea. Fiecare ocazie trebuie exploatată pentru educație și ele sunt destule, dar trebuie cultivate. Astfel prin instrucție se strecoară în sufletele copiilor sistematic și pe'ndetele punctualitate, preciziunea, dragostea de Neam și Țară, dragostea pentru Dinastie, cultul străbunilor noștri, respectarea legilor și regulamentelor, deci tot ce are nevoie un bun cetățean și un bun patriot, care va ști să conducă Țara. Ori toate acestea sunt strâns legate de profesor, prin urmare el este chemat să facă instrucția și educația copiilor, oricare altul este improvizat și va da aceleași rezultate ca până acum.

Sunt sigur că vor fi și din aceia care vor întreba dacă profesorul de azi este pregătit pentru asta, deoarece au fost mulți chiar dintre aceia cari pregătesc profesorii pentru această misiune și au tras la'ndoiăla posibilitatea profesorului de a fi capabil să facă instrucție și educație. Mai mult a: adus acuzări formale profesorimii, făcându-i vinovați de faptul că nu dau rezultate, arătând

(Continuare în pag. 6)

Reforma învățământului secundar

(Continuare din pag. 5).

Că nu sunt îndeajuns pregătiți. E de mirat că tocmai aceia să acuze profesorii de nepregătire, cari sunt chemați să-i pregătească și să-i admită sau nu

la o asemenea situație. Putem răspunde cu toată hotărârea că da profesorii în general sunt pregătiți pentru a răspunde misiunii lor.

Ceva despre situația materială a profesorului

Dar greșala fundamentală a tuturor legilor a fost aceea, că nu s'a interesat niciodată de situația materială inferioară în care au fost puși. Nici una din legi nu a satisfăcut principiul elementar pedagogic, că profesorul trebuie să fie sustras dela orice griji materiale. El deci trebuie să fie scutit de grija zilei de mâine pentru el și pentru familie, altfel are o preocupare, care nu-l lasă ca sufletul lui să vibreze în toată via, iau cu acesta să vibreze toată clasa. Profesorul trebuie să fie model din toate punctele de vedere pentru elev, ori această posibilitate nu i-s'a dat până acum. Aceasta este realitatea de care legiuitorii n'au vrut să țină seama și credeau că dacă schimbă materiile vor da rezultate mai bune, ori s'a văzut, că ținând profesorul în aceeași situație materială, rezultatele nu numai că au rămas aceleași, ci din contra au scăzut. De ce legea „Spiru Haret” a dat rezultate admirabile atâtea vreme cât profesorii au avut leafa de 420 lei aur, iar după aceea când leafa n'a mai fost echivalentă cu cea inițială, legea n'a mai dat rezultate, a trebuit să fie schimbată. Profesorul trebuie să devină misionar și un funcționar, care face atâtea ore, iar restul nu-l mai interesează. Când ajungem să-l punem pe această treaptă atunci învățământul își îndeplinește misiunea sută la sută.

MATERIALUL DIDACTIC

În afară de asta școlile trebuiesc înzestrate cu tot materialul didactic, în cât învățământul să devină plăcut și pentru profesori și pentru elevi. Nu se poate înlocui un aparat cu desenul pe tablă și nici o experiență de chimie cu descrierea experienței.

FOLOSIREA TIMPULUI LIBER

Pe de altă parte școala să caute să organizeze timpul liber al elevilor în

mod rațional. Acest lucru e posibil atrăgându-i la diferite preocupări pentru care au inclinații. Astfel suntem în epoca în care sportul predomină, prin urmare profesorii de educ. fizică să organizeze diferite echipe cu care să lucreze în timpul liber, are nevoie deci de teren de sport și aceasta se poate realiza, dacă nu pentru fiecare școală, cel puțin pentru toate școlile dintr'un oraș. Sălile de gimnastică să se facă după modelul sălilor din Germania, unde sunt admirabil organizate.

Altă parte a copiilor sunt atrași de experiențele de fizică și chimie, să se facă sălile de lucrări de așa natură, ca ei să aibe posibilitatea în timpul liber să vină să lucreze.

Se poate organiza o societate pentru cercetarea naturii, care ar da rezultate frumoase sub direcțiunea profesorului de Șt. naturale.

Societățile de lectură și de matematici s'au dovedit a da bune rezultate, deci ele trebuiesc cultivate.

Sălile de lectură arăși pot atrage o parte din copii.

Îată cum pot fi ocupați elevii în timpul lor liber și ei repartizați pe diferite specialități unde vor să lucreze, ar fi ocupați rațional, pe de altă parte ar fi aproape toți, afară de aceia cari n'au suficient timp liber fiind ocupați cu pregătirea lecțiilor sau pregătirea altora.

Școalei Secundare teoretice să i-se mai dea posibilitatea de a-și selecționa elementele chiar în cursul anului. Astfel sunt elevii cari în clasa I-a sau a V-a la un trimestru cad la câte 4—5 materii, nu ar fi mai bine ca părintele să fie îndrumat să încerce altceva?

În felul acesta am credința că școala secundară ar putea să-și îndeplinească misiunea de instructoare și educatoare.

O colaborare între părinți și școală

Pe lângă acestea însă ea trebuie să fie sprijinită de părinți și de societate. Părinții nu urmăresc decât același lucru cu școala și atunci ei sunt obligați să se alăture profesorilor și nu elevilor, să nu considere împreună cu copilul ca pe un dușman, ci ca un asociat care caută să ducă pe calea cea mai bună un copil. Scopul deci este același doar metodele diferă, pe de altă parte unul este obiectiv, celalalt subiectiv.

Părinții nu fac nici un serviciu copilului atunci când caută să-l scutească de eforturi, pentru că nu va fi el totdeauna ca să lucreze pentru el. Copilul trebuie obișnuit de mic cu munca și cu greutățile. Nu vă expuneți pentru ei, pentru că dacă odată ați făcut acest lucru mai târziu vă duc la umilințe destul de neplăcute. Deci părinții să dea binele copilului, al lor și al Tării.

Dacă mai vine și Societatea în ajutorul școlii, atunci vom avea copii așa cum ni-i dorim.

NICOLAE ILIEȘIU

MICA PUBLICITATE

APARE ÎN FIECARE ZI UN LEU CUVANTUL. MINIMUM 10 CUVINTE

Anunțurile în chenar, prețul dublu, iar cele cu clișeu tarif special. Orice anunț cerut să apară în altă rubrică decât cea respectivă, se taxează dublu.

Caut servitoare pentru imediat angajare. De preferință femeie dela țară. A se adresa la administrația ziarului „Dacia”, str. Lonovici 2.

DE VANZARE imediat o casă familiară, având grajd, curte, grădină cu pomi fructiferi, în mărime de 340 stângani. A se adresa: Ronaș, Str. Apollo No. 31.

Caut cameră bine mobilată de închiriat, de preferat în Cetate, — pentru imediată închiriere. A se adresa la Intreprinderile Helicon, str. Lenau 8.

De vânzare cărucior de copii tip modern, puțin uzat. A se adresa: Str. Cernăuți 1.

Doi ucenici bine desvoltați se primesc la Industria Română de Piele, Splaiul Morarilor No.

Cumpărăm imediat mașină de adunat, în perfectă stare de funcționare. A se adresa la Tipografia Helicon, Str. Lenau 8.

Căutăm spre cumpărare, imediat, un aparat de radio, în bună stare. A se adresa la administrația ziarului.

Mașină de cusut (pentru croitorie) în bună stare, de vânzare în Timișoara II, str. Telegrafului 71.

S P O R T

De sărbători Timișoara nu va fi lipsită de manifestațiuni sportive

Sărbătorile Paștelui, cel mai fericit prilej de manifestațiuni sportive de mare anvergură, în orașul nostru, și de astădată este exploatat cu prisosință. Cluburile fruntașe timișorene având sprijinul neprecupețit a Districtului local au cazut de acord pentru organizarea unor întâlniri interesante. Având în vedere că Duminică se dispută matchul de campionat Ripensia—Gloria numai ca descriere vom avea o întâlnire aprigă cu caracter amical.

A doua zi de Paști pentru prima oară se prezintă în mod oficial echipa junio-

rilor timișoreni. Aceștia vor avea ca adversar, selecționata Districtului. Tinerii vor avea următoarea formație: Lăzăreanu Tot, Blazi, Spala, Urchiatu, Cheveresan, Sava, Bandu, Rokk, Kovalesik Bogdănescu.

Acest match se va disputa la orele 15. La orele 17 Ripensia înfruntă combinata C. A. M. T.—Chinezul. Combinația prezintă o valoare reală așa că matchul promite a fi foarte interesant din toate punctele de vedere servind și pentru valorificarea forțelor și posibilităților ambelor echipe.

O inovație favorabilă publicului

Poste prea puțină lume a observat pe afișe prin care se publică matchurile de sărbători, un lucru care desigur va surprinde plăcut publicul amator de matchuri.

E vorba de o inovație făcută de Ripensia care dând dovada că apreciază greutățile financiare ale publicului, a introdus abonamente pentru cele două matchuri. Mai mult; prețul biletelor de abonament este atât de redus, și toate că în program figurează și un match de Divizia A, foarte costisitor, încât se aş-

teapta o mare afliuență de spectatori.

Prețul biletelor în abonament, valabile pentru cele două partide: Loja Lei 100, Tribună Lei 80, Peluza I Lei 50, Peluza II Lei 45. Pentru matchul Ripensia—Gloria: Loja Lei 75, Tribună Lei 60, Peluza I Lei 45, Peluza II Lei 35. Pentru matchul Ripensia—C.A.M.T.—Chinezul: Loja Lei 60, Tribună Lei 45, Peluza I Lei 30 și Peluza II Lei 20.

Bilete în anticipație s'au pus în vânzare la Sediul Ripensiei (Palatul Löffler vis a vis de Teatru).

Infraactori judecați de tribunalul militar Timișoara

Timișoara, 18. — Prefectura județului Timiș-Torontal comunică numele următorilor infraactori judecați de Tribunalul militar Timișoara în intervalul dela 7—12 Aprilie 1941:

Bugariu Ion, din Timișoara, judecat pentru complicitate la rebeliune, a fost condamnat la 1 an închisoare corecțională, 1 an interdicție și 1000 lei cheltueli de judecată.

Berariu Melentie, din Neudorf, judecat pentru deținere ilegală de armă, a fost condamnat la 1 an închisoare corecțională.

Corneanu Gheorghe, din Timișoara, judecat pentru rebeliune, a fost condamnat la 2 ani închisoare corecțională, 1 an interdicție și 500 lei cheltueli de judecată.

Buibaș Ion, din Bazos, judecat pentru instigare la rebeliune, a fost condamnat la 3 luni, și o zi închisoare corecțională și 500 lei cheltueli de judecată.

Comercianții de lemne din Timișoara sunt obligați a se aproviziona cu stocurile necesare până la 30 Iunie

Timișoara, 18. — Primăria municipiului nostru aduce la cunoștința tuturor comercianților și depozitarilor de lemne că sunt obligați a se aproviziona cu lemnele de foc de care au nevoie, cel mai târziu până la data 30 Iunie a. c., deoarece, conform dispozițiilor ministerului lucrărilor publice și al comunicațiilor până la data de mai sus se pot face transporturi de lemne pe căile ferate. După această dată, vagoanele CFR sunt destinate transportului altor mărfuri.

Comercianții și depozitarii de lemne cari, din neglijență sau rea credință, nu vor depune toate diligențele necesare pentru completarea stocului de lemne obișnuit și necesar, vor fi sancționați potrivit dispozițiilor legii sabotajului economic.

Congres de presă la Washington

Washington, 18. (Rador.) — Corespondentul agenției DNB anunță:

Săptămâna viitoare se va ține la Washington congresul anual al primilor re-actori și celor mai mari ziare din America de Nord. Cu prilejul acestui congres vor rosti cuvânturi d. Cordell Hull secretarul departamentului de stat, Colonelul Donovan, Harry Hopkins precum și lordul Halifax ambasadorul Mării Britanii.

National Broadcasting Company distrus de bombe germane

Newyork, 18. (Rador.) — Corespondentul agenției Havas anunță că biroul din Londra al societății americane de radio National Broadcasting Company a fost distrus de bombă germană.

Personalul a scăpat neatins.

A V I Z !

Rugăm abonații ziarului nostru să achite restanța în curs de 8 (opt) zile. Cei cari nu achită, nu vor primi ziar. Deasemenea abonații noi, cari nu vor achita în curs de (opt) zile abonamentul, li-se va sista trimiterea ziarului.

Abonamentul se achită pe cel puțin 3 luni.

Au sosit azi

Portocale din Italia

Kgr. Lei 72

Cele dublu roșu extrasuperioare

kgr. Lei 84

Cooperativa:

UNIREA COOPERATORILOR

Timișoara IV, Str. I. C. Brătianu 39

Telefon 32-20

INFORMAȚIUNI

CALENDAR

VINERI, 18 APRILIE

Ortodox: Vinerea Mare. Cuv. Ioan Ucenicul.

Catolici: Sf. Perfectu.

Cinematografe: Vineri și Sămbătă, pauză.

Teatrul Național și Opera Română: Vineri și Sămbătă, pauză.

Farmacii de serviciu:

Circ. I: Madona, Str. Alba Iulia 4, Tel. 12-29; Circ. II: Jahner R., Str. Ștefan cel Mare 3, Tel. 34-05; Circ. III: Sf. Maria, Bul. Carol 4, Tel. 28-55; Circ. IV: Steaua, Piața Dragalina 4, Tel. 18-48; Fratelia: Panajoth; Mehala: I. Chioreanu; Freidorf: V. Eremici. Salvarea: Tel. 44-44.

— REDACȚIONALE. Numărul de Paști al ziarului nostru va apărea Sămbătă 19 Aprilie, după masă, cu un conținut bogat și variat.

— ZIARUL „DACIA” primește spre publicare, în mod gratuit, înștiințări cu caracter personal și familiar dela și pentru refugiații din Ardealul cedat.

— Prins în flagrant delict de furt. Gh. Popovici, în etate de 17 ani, domiciliat în Fratelia B, str. IV, Nr. 17, a fost prins pe când fura din locuința d-lui Alexandru Kallay, str. Sarcu Nr. 15. Hoțul a fost predat poliției.

— A fugit în Ungaria, după ce și-a jefuit stăpânul. În luna Ianuarie a. c., Mihai Toth, domiciliat în str. Barbu dela Vrancea 24, din serviciul întreprinderii lui Robert Haller, fiind trimis să cumpere timbre în valoare de 78.000 lei, pentru asigurările sociale și să plătească 17.000 lei, a dispărut cu banii. După unele cercetări făcute de organele polițienești, s'a constatat că Toth fugise în Ungaria. Fiind denunțat parchetului, s'a întocmit acte de trimitere în judecată.

— IN LEGATURA CU APROVIZIONAREA POPULAȚIEI cu zahăr, untdelemn și făină, angrosiștii și detașajii cari primesc aceste alimente sunt obligați a adăpa în vitrină cantitățile ce au asupra lor. Stocurile ce le au sunt obligați a le depozita în prăvălie, pentru a se putea distribui ușor consumatorilor. Se va ține o evidență precisă, dela o zi la alta despre predarea acestor alimente pentru ca controlul ce se va face de organele competente să se poată exercita cu ușurință.

— Trimis în judecată pentru furt de cărți. Ucenicul Coriolan Basileu, domiciliat în Timișoara, str. Mercy Nr. 1, fiind în serviciul librăriei „Globul”, a furat cărți și rechizite în valoare de 20.000 lei. Fiind denunțat Parchetului, s'a dat rechizitoriu de trimitere în judecată.

— Două țărani din Igris, acuzați de ultraj, achitați. Tribunalul militar, secția II-a, prezidat de d. col. Câmpănu a judecat procesul țărănilor Floarea Gheța și Vișara Terigar din Igris, acuzați de ultraj cu violență față de agentul de urmărire Gh. Stărescu. Apărătorul inculpaților d. avocat Octav Metea a arătat că agentul a lucrat în mod arbitrar și ilegal, sechestrând plugurile și căruțele celor doi țărani, astfel că ei n'au comis nici un ultraj, apărând doar obiecte pe cari legea fiscală le scutește de sechestrul. A mai adus în apărare și alte dovezi de nevinovăție, pe baza cărora tribunalul a achitat pe cei doi săteni.

— A murit Teodor Dragomir, fost secretar general al primăriei din Caransebeș. Om de intensă activitate a contribuit cu pricepere sa la ridicarea orașului Caransebeș, aliniindu-se în rândurile celor care și-au legat numele pentru totdeauna de orașul lor. Teodor Dragomir s'a stins din viață la 59 ani în ziua de 15 Aprilie crt. Fie-i țărâna ușoară.

— Cât se consumă în Capitală de Paști. Astăzi și mâine se vor tăia numai în Capitală 700 boi, 1200 porci și 20.000 miei. Deasemeni s'a îngrijit ca atât în Capitală cât și în celelalte orașe ale țării să fie din destul toate cele trebuincioase de Sf. Sărbători.

Doamnele din Inalta societate londoneză invitate să facă sacrificii

Geneva, 18. (Rador.) — Corespondentul agenției DNB transmite:

Ziarul britanic „Daily Mirror” invită doamnele din inalta societate londoneză să facă sacrificii în vremurile acestea de război. Este o crimă, — spune ziarul —, ca femeile să-și mai hrănească tenai obrazilor cu făină de ovăz.

Același ziar se ridică cu vehemență împotriva fricțiunilor pe cari aceleași doamne le fac cu gălbenuș de ou pe față.

În aceste procedee ziarul vede infracțiuni la ordonanța împotriva întrebuițării abuzive a produselor alimentare. Ori, femeie cedă produselor alimentare o astfel de inutilă întrebuițare, dă dovadă de lipsă de patriotism și ea va fi chemată după cum ar fi declarat ministrul alimentației să dea socoteală de fapta ei în fața autorităților.

— ADMINISTRATIVE Toți vechii cettori, cari au plătit abonamentul peste data 1 Oct. 1940, vor primi ziarul în continuare, scoțându-se suma achitată după noul preț de abonament.

Cețiți și răspândiți ziarul DACIA

13.000 tone făină pentru Franța neocupată

Washington, 18. (Rador.) — Corespondentul agenției „Havas” anunță:

„Vapoarele franceze „Ile de Re” și „Leopold” vor pleca Vineri din New York cu o încărcătură de 13.000 tone făină, dăruite de Crucea Roșie americană pentru populația din Franța neocupată.

Trimiterea acestei cantități a fost aprobată de englezi, cari au permis străbaterea biocusului, precum și de către autoritățile

— Cum va decurge solemnitatea la Eiserica ort. română, la Sf. Paști. Vineri 18 Aprilie a. c., ora 19, se va oficia prohodul la Catedrala orașului iar Sămbătă spre Duminică la orele 4 se va oficia slujba Sfintei Invieri. La aceste solemnități urmează a lua parte autoritățile militare și civile. Ținuta în ambele zile va fi pentru civili: frac, vestă, cravată și mănuși albe, decorațiuni și mari cruci fără cordon în prima zi, iar în a doua zi cu cordon. Pentru magistrați roba, decorațiuni și mari cruci fără cordon. Pentru militari: cachi, veston, pantalon de cizmă, cizme, centura cu diagonală, sabie atârnată de curelușe, mănuși roșii, șapca, decorațiuni și mari cruci fără cordon Vineri, iar Sămbătă cu cordon.

— Prelungirea valabilității permiselor de vânatoare. Ministerul agriculturii și domeniilor a prelungit până la 30 Aprilie 1941 valabilitatea permiselor de vânatoare, port armă.

Sedința Comitetului de Conducere a Ligii Culturale Secțiunea Timișoara Cooptări de noi membrii

Timișoara, 18. Miercuri a avut loc, în sala liceului comercial din localitate, sedința comitetului de conducere al Ligii Culturale, cu următoarea ordine de zi: 1. Comemorarea marelui dispărut Nicolaie Iorga. 2. Darea de seamă asupra activității din trecut. 3. Raportul casierului pe exercițiul trecut. 4. Reorganizarea comitetului, în urma cooptării de noi membrii activi. 5. Eventuale propuneri.

Comitetul s'a organizat în felul următor: d. Sabin Evtuțianu, insp. general, șef președinte, d. I. N. Lungulescu, prim-președinte al Curții de Apel, vice-președinte Constantin Stănescu, prof. Universitar, Vice-președinte, Nicolaie Grivu, prof. secundar, secretar, Octavian Pop, prof. secundar, casier. Membrii activi: d. dr. Giorgescu Vâlcea, președinte tribunal, d. dr. Grosșianu, d. colonel V. Năsturaș, dñi prof. secundari: Augustin Coman, Augustin Cosma, Nicolae Jucu, Butnariu Gheorghe, fost administrator al Universității Populare Nicolaie Iorga din

— MOARȚEA UNUI ZIARIST BUCUREȘTEAN. Dr. Mărgărit Manoliu a încetat erii din viață la București. Era un distins jurnalist și un admirabil confrate gata oricând să vină în ajutorul atâta al confratilor în nevoie cât și al celor mulți și oprimați. Fie-i țărâna ușoară.

— Daruri de Paști. În cursul zilei de Sămbătă, P. S. Sa episcopul Vasile, însoțit de d. Eugen Pop, primar-șef al municipiului Timișoara, va vizita Institutul orbilor, Institutul surdo-mușilor, centrul pentru ocrotirea copiilor, azilul de bătrâni și orfelinatul comunal împărțind daruri de Paști.

— Înființarea Casei de Asigurări a magistraților. În curând va lua ființă o „casă de asigurare a magistraților”. O delegație a prezentat ieri d-lui Ministru al Justiției un anteproiect iar d. ministru a promis că va studia cu toată atenția această chestiune.

Vălenii de Munte. D-nii Ioan Antonescu și Iosif Petcu, membrii în secțiunea Ligii Culturale Timișoara, pe lângă activitatea pe teren cultural, care este atât de cunoscută întregului Banat, prin faptul că a pus pe scena Teatrului Național la fiecare an în ziua de 24 Ianuarie un program românesc cu concursul școlilor locale împreună cu profesorii lor și sub directa conducere a D-lui Evtuțianu Sabin inspector general șef al învățământului secundar din regiunea noastră, care s'a preocupat totodată și de ajutorarea soldaților concentrați dela frontieră. Prim-munca neobosită a D-lui prof. Octavian Pop secretarul și casierul secțiunii s'au adunat în cadrul Ligii Culturale daruri în bani, alimente și îmbrăcăminte pentru soldații concentrați în cantități destul de importante, care au fost toate trimise prin d. prof. Nicolaie Jucu la frontieră cu ocazia concentrării sale. Secțiunea noastră a mai adus la Timișoara Trupa Teatrului Ligii Culturale din București, asigurându-l un venit net de peste 25.000.— de Lei și un moral de o reușită de nedescris.

Tot în cursul anului s'a ținut un ciclu de conferințe, la care a conferențiat și d. prof. Universitar Nicolae Constantinescu, secretar general al Ligii Culturale din București.

În fiecare an secțiunea Ligii Culturale își trimite la cursurile de vară ale Universității populare Nicolaie Iorga din Vălenii de Munte un grup de elevi și studenți, plătindu-le întreținerea și transportul.

Sedința a luat sfârșit prin mulțumirile d-lui președinte Sabin Evtuțianu aduse nouilor membrii, urându-le bun venit și spor la muncă în Ogorul Neamului Românesc.

Societatea Națiunilor s'a refugiat în Canada Aflându-se într'un stat beligerant ea a încetat de a mai fi o instituție neutră

STOCKHOLM, 18. (Rador.) — Corespondentul agenției DNB transmite:

Ziarul „Aftonbladet” se întreabă unde se află Societatea Națiunilor și ce face ea în momentele de față.

Ziarul constată ca ea se află în prezent în

Canada. Societatea Națiunilor a părăsit Elveția neutră pentru a se duce cu ce ia mai rămas într'un stat beligerant. Cu chipul acesta ea a încetat de a mai fi o instituție neutră.

În fața de rezultatele activității Societății

Națiunilor, activitate nenorocita pentru Suedia și unor alte state europene, ziarul suedez cere acum ca poliția fostului ministru al afacerilor stieric d. Sandler, să fie definitiv abdonat și ca Suedia să ia în mod oficial din această societate.

ULTIMA ORA

Comunicatele de războiu

ARMATELE GERMANE continuă înaintarea în Jugoslavia și Grecia

Formidabil atac aerian împotriva Londrei Forțele italiene se îndreaptă spre Cattaro și Ragusa

Berlin, 18 (Rador). — Înaltul comandament al forțelor armate germane comunică:

Ca represalii pentru atacul aerian dat împotriva cartierelor de locuințe și culturale din capitala Reichului în noaptea de 9—10 Aprilie, aviația germană a executat în noaptea de Miercuri spre Joi un mare atac împotriva capitalei Mării Britanii.

Numeroasele escadrile de luptă germane au aruncat în tot cursul nopții fără întrerupere numeroase bombe explosive de toate calibrele și bombe incendiare. Dat fiind că vizibilitatea era bună au putut fi observate clar exploziile bombelor și efectele lor.

În cartierele portului precum și în alte cartiere au izbucnit chiar după plecarea primelor formații aeriene mari incendii care s-au unit formând întinse suprafețe incendiare. Lumina acestor mase de flăcări putea fi văzută dela Canalul Mânecii iar în mai multe locuri chiar de pe coasta Belgiei.

În viitor orice atac aerian britanic împotriva unor cartiere de locuințe din Germania va fi întors cu dobândă. După cum au anunțat printr'un comunicat special armata 2-a sârbă care se află în descompunere a capitulat în regiunea Sarajevo. Curățirea țării de grupuri răslețe continuă normal. Acolo unde au întâmpinat rezistență ea a fost repede înfrântă.

În Dalmatia forțe italiene trecând dincolo de Spalato (Split) înaintază spre sud-est.

În Albania de sud a fost ocupată localitatea Erseke nu departe de frontiera greacă. Alte unități înaintând în Albania de nord au dat atacuri și au trecut frontiera sârbă în mai multe locuri pe ambele părți ale lacului Scutari.

În Grecia trupele germane continuă atacurile în direcția sud și au ocupat localitatea Servia la sud de Aliakmon. Ele au făcut numeroși prizonieri. În apropiere de coasta de est a Greciei, unități ale forțelor aeriene germane au atacat vase inamice în luptă împotriva vaselor ce aprovizionează insulele britanice. În canalul Sf. Gheorghe avioane de recunoaștere înarmate au avariat patru vase cu deplasare totală de 28.000 tone și la 400 km vest de Irlanda un cargebot de 5000 tone. Aceste vase au fost atacate în picaj cu atât succes încât ele pot fi socotite ca fiind nimicite.

Alte atacuri aeriene au fost îndreptate împotriva șantiierelor de pe Tamisa inferioară și împotriva mai multor aeroporturi. Cu prilejul unui atac împotriva localității Great Yarmouth, mai multe bombe grele au lovit o mare moară și mai multe depozite din vecinătate. În cursul nopții de Miercuri spre Joi inamicul a aruncat mai multe bombe explosive și incen liare asupra mai multor localități din nord-vestul Germaniei fără a pricinui pagube importante. Victimele sunt puțin numeroase în sânul populației civile. Patru avioane britanice au fost doborâte de avioane de vânătoare și de către artileria antiaeriană.

Căpitanul Buschhausen comandantul unei companii dintr'un regiment de

pușcași s'a distins la capturarea orașului Skoplje la 7 Aprilie dând luptă cu un inamic mult superior ca număr.

O formație compusă din detașamente de pionieri și din formații speciale aflată sub comanda colonelului Basing au trecut Dunărea în apropiere de Orșova în dreptul Porților de Fier în condiții grele în zorii zilei de 7 Aprilie.

Infrângând rezistența dărâșă și zădărlind încercările inamicului de a bloca fluviul printr'un bagaj.

În felul acesta intervenția hotărâtă a câtorva soldați germani a putut salva o cale fluvială scotând-o de sub stăpânirea forțelor inamice.

ACȚIUNEA TRUPELOR ITALIENE ÎN DALMATIA

Roma, 18. (Rador) Iată comunicatul oficial publicat astăzi de marele cartier general al forțelor armate italiene:

În Jugoslavia coloanele motorizate ale armatei 2 înaintază dela Spalato la Ragusa.

Detașamente de marină au terminat cu ocuparea insulelor dalmatice.

Din Albania alte coloane motorizate după ce au ocupat Antivare și Centinge și după ce au zdrobit ultimele rezistențe inamice continuă marșul lor către Cattaro și Ragusa, ținând a face joncțiunea cu trupele armatei a doua care vin din spre nord.

Pe frontul grec cu toată puternica reacțiune a adversarului și numeroaselor întreruperi de șosele, înaintarea trupelor noastre continuă începând dela lacul

Prespa și până la Adriatică.

Trupele armatei 11 după o luptă crâncenă au ocupat Klissura și înaintază dincolo de acest centru. Inamicul a suferit pierderi considerabile părăsind în mâinile noastre numeroși prizonieri și o mare cantitate de materiale.

Două avioane de bombardament britanic care au încercat să sboare deasupra teritoriului albanez au fost atacate de avioanele noastre de vânătoare. Un avion de tip Blenheim a fost doborât.

În noaptea de 16 April avioanele noastre au efectuat un atac intens deasupra Pireului bombardând amenajamentele portului și vasele ancorate în acel port.

Acțiunea de torpilare menționată în comunicatul de ieri și care a avut drept consecință scufundarea unui vapor de 15.000 tone, a fost efectuată de căpitanul pilot Buscaglia și căpitanul de marină observator Castagnacci.

În Cirenaica presiunea trupelor italo-germane asupra Tobrukului și regiunii Sollum continuă. Curățirea terenului de detașamentele inamice ce au rămas izolate în cursul impetuoasei noastre înaintări continuă la Djebel.

În Africa Orientală trupele inamice care încercaseră să treacă fluviul Baro (Galla Sidamo) au fost în mod violent contraatacate și puse pe fugă, ele părăsind în mâinile noastre taberile lor.

În cursul unor lupte crâncene ce au avut loc la west de localitatea Dembidollo (nord Gambella) am cauzat inamicului pierderi grele.

Cel mai puternic atac aerian asupra Londrei

STOCKHOLM, 18. (Rador) CORESPONDENTUL AGENTIEI DNB RE TRANSMITE O TTIRE A AGENTIEI RUETER DIN CARE REZULTĂ CA ATACUL AERIAN GERMAN ÎMPOTRIVA LONDREI ÎN NOAPTEA DE MIERCURI SPRE JOI A FOST CEL MAI PUTERNIC DIN CĂTE S'AU DAT PÂNĂ ACUM.

COMUNICATUL OFICIAL BRITANIC ARATĂ CĂ ATACUL A FOST PUTERNIC. A DURAT MULT ȘI CĂ PAGUBELE SUNT INSEMNAȚE.

O mare încărcătură de aur sosită la New-York

WASHINGTON, 18 (Rador). — Corespondentul agenției Havas comunică că Departamentul trezoreriei anunță că în portul Newyork a sosit o încărcătură de aur din Africa de sud în valoare de milioane dolari. Această cantitate a fost cumpărată de guvernul Statelor Unite dela guvernul englez.

Nu se știe cum a fost transportat acest aur dar se crede că el fost adus pe bordul unui crucișător american.

MANILLA:

— punctul de concentrare al materialului de război destinat Angliei.

TOKIO, 18. (Rador) — Corespondentul agenției DNB transmite:

Ziarul „Asahi-Shimbun” anunță că Manilla devine tot mai mult punctul de concentrare al materialului de război destinat Angliei.

Ziarul arată că avioanele americane transport au și început să asigure regulile legăturilor cu Singapur.

Pentru cazul când navigația prin Atlant ar deveni tot mai grea se plănuiește trimisrea materialului american de războiu pe oceanele Pacific și Indian spre canalul Suez.

Ziarul încheie arătând că noua situație creată astfel este urmărită cu toată atenția la Tokio.

Comentarii japoneze asupra situației

Anglia nu se poate opune puterii militare a Axei

Tokio, 18. (Rador) — Corespondentul agenției DNB transmite:

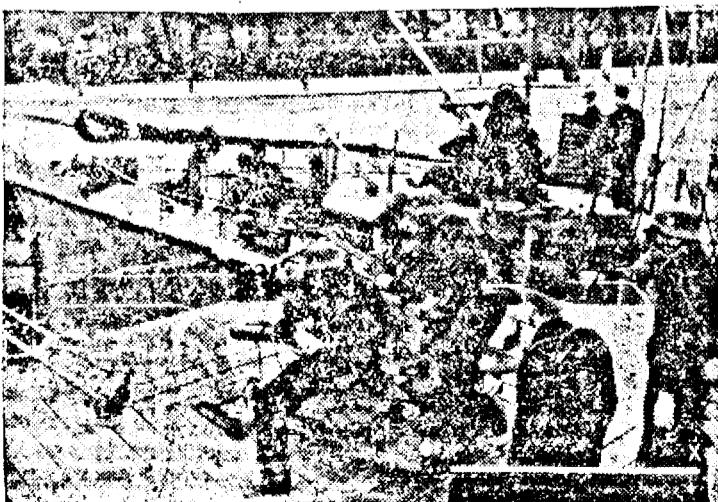
Ziarul „Yomiuri Shimbun” arată cât de imensă este sarcina creerii unui nou ordin, în vederea căreia națiunile pactului tripartit trebuie să colaboreze cât mai strâns. Ziarul stăruie asupra certitudinii victoriei finale a

Axei și arată că victoriile de până acum nu pot lăsa nici o îndoială în aceasta privință.

Ziarul „Nichi Nichi” relevă inutilitatea Jugoslaviei și Greciei.

Ziarul „Miyako” subliniază deasemenea succesele Axei și neputința Angliei de a se opune puterii militare a acesteia. Ocupându-

se de politica externă a Japoniei, ziarul scrie că trebuie să ne așteptăm la o acțiune diplomatică pozitivă și energică, ce va începe imediat ce d. Matsuoka se va fi înapoțat.

Alarmă la o bază germană de submarine

DACIA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
TIMIȘOARA, Lovinici No. 2

Director: Dr. Nicolae Iliesiu
Șef-redactor: Virgil Dalea

Redacția pentru București:
Bulevardul Basarab 73

Redactor:
Corneliu Albu